



FSU u BiH
ФСУ у БиХ



ZSU u BiH
SIF in BiH

Fondacija za socijalno uključivanje u Bosni i Hercegovini
Фондација за социјално укључивање у Босни и Херцеговини
Zaklada za socijalno uključivanje u Bosni i Hercegovini
Social Inclusion Foundation in Bosnia and Herzegovina



Za društvo jednakih mogućnosti!

**FSU u BiH i IBHI Izvještaj sa javne debate, 6.4.2017.
„Unapređenje procesa razvoja socijalnog preduzetništva“**

Sarajevo, april 2017.

FSU u BiH • ФСУ у БиХ • ZSU u BiH • SIF in BiH

Branilaca Sarajeva 47 • 71000 Sarajevo • Tel + 387 33 219 313 • Fax + 387 33 219 314

Email: sif@sif.ba • Web <http://www.sif.ba>

Izveštaj sa Javne debate „Unapređenje procesa razvoja socijalnog preduzetništva“

Javna debata „Unapređenje procesa razvoja socijalnog preduzetništva“ u okviru kampanje „Donošenje novih politika i mjera u oblasti socijalnog preduzetništva“ održana je u četvrtak, **6.4.2017.** u 11 h u prostorijama organizacije amputiraca UDAS RS, ul. Sime Miljuša 2, Banja Luka.

Pored 4 (3 Ž/1 M) predstavnika/ce Fondacije za socijalno uključivanje u Bosni i Hercegovini (FSU u BiH) i Inicijative za bolju i humaniju inkluziju (IBHI), javnoj debati je prisustvovalo 15 učesnika (7 Ž/8 M) – predstavnici socijalnih preduzeća, vladinih institucija, akademske zajednice i nevladinog sektora.

Cilj javne debate je bio davanje podrške razvoju socijalnog preduzetništva koje predstavlja inovativne aktivnosti pojedinaca ili grupa koje su usmjerene na efikasno rješavanje socijalnih problema građana, kako bi se problematika u ovoj oblasti pokrenula u smjeru iznalaženja adekvatnih rješenja i poboljšanja stanja u ovoj oblasti. Učesnicima javne debate unaprijed je dostavljen dokument „Preporuke za unapređenje procesa razvoja socijalnog preduzetništva u RS“.

Program rada javne debate se sastojao od uvodnih izlaganja i diskusije kojoj su učesnici javne debate aktivno doprinijeli:

- Pozdravna riječ – Ranka Ninković-Papić, direktorica FSU u BiH
- Pozdravna riječ i uvodne napomene – Željko Volaš, predsjedavajući IO Koalicije „KOMA“; predsjednik Organizacije amputiraca UDAS, Banja Luka
- Preporuke za unapređenje procesa razvoja socijalnog preduzetništva – Žarko Papić, direktor IBHI-a
- Zaključna razmatranja i usvajanje preporuka

U diskusiji je istaknuto sljedeće:

- Suština koncepta socijalnog preduzetništva je zapošljavanje, mora se raditi na zagovaranju Strategije socijalnog preduzetništva;
- Osnovni problem je nerazumijevanje pojma socijalnog preduzetništva i nezainteresovanost institucija;
- Postoje dva pristupa socijalnom preduzetništvu – projektni, koji nije održiv; i sistemski, kojem je primaran interes pojedinca i koji je održiv;
- Veliki je značaj postojanja entitetskih Fondova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom;
- U RS-u u Akcionom planu zapošljavanja za 2017. će se raditi Platforma socijalnog preduzetništva, čemu su pridonijele članice KOMA-e;
- Neki od ciljeva uspostavljanja systemske podrške socijalnom preduzetništvu: uspostaviti poreske olakšice, uspostaviti Centar za socijalno preduzetništvo, obezbijediti povoljnije kreditiranje za socijalna preduzeća;
- Socijalno preduzeće se ne može registrovati kao socijalno, već kao privredno društvo (d.o.o.);
- Socijalno preduzetništvo se ne odnosi samo na osobe s invaliditetom, već i na druge teško upošljive marginalizovane skupine;
- Projektni pristup socijalnom preduzetništvu nije dobro rješenje zbog velikog odliva sredstava ka nerelevantnim akterima; situacija bi se značajno poboljšala uspostavljanjem institucionalnog mehanizma, odnosno sistemskog pristupa socijalnom preduzetništvu;
- Podrška države izostaje, čak i u situacijama kada je predviđena zakonom;
- Samo 10 % osoba s intelektualnim teškoćama ima posao;

- Činjenica je da postoje nevladine organizacije koje se u isto vrijeme bave i socijalnim preduzetništvom i drugim aktivnostima koji nemaju veze sa socijalnim preduzetništvom;
- Reformska agenda je socijalno neosjetljiva i nije usmjerena na ovu oblast;
- Cilj svake kompanije je profit, čak i onih koje zapošljavaju osobe s invaliditetom, jer su preduzeća koja zapošljavaju OSI ravnopravna sa ostalima na tržištu i nemaju nikakve olakšavajuće okolnosti;
- Mora se napraviti sistemsko rješenje za unapređenje socijalnog preduzetništva, i mora postojati subordinacija na svim nivoima kako bi se riješili postojeći problemi;
- Evidentan je nedostatak Strategije i Zakona o socijalnom preduzetništvu;
- Uvođenje socijalnog preduzetništva u obrazovni sistem je duži proces i zahtijeva duži vremenski period za uvođenje i primjenu;
- Činjenica je da će preduzeće, dok zadovoljava potrebe tržišta, biti održivo;
- Neophodno je raditi na jačanju internih kapaciteta, držati se uspostavljenih planova i uspješno odgovarati na potrebe okruženja;
- Postoji legitimnost da nevladina organizacija bude osnivač socijalnog preduzeća;
- Državne institucije ne poštuju Zakon o javnim nabavkama koji propisuje da se 20 % javnih nabavki treba uzimati od preduzeća koja zapošljavaju OSI;
- Postojeći sistem daje prostor za manipulaciju;
- Preduzeća koja posluju po principima socijalnog preduzeća svu dobit ulažu u nabavku sredstava i proširenje kapaciteta; ali posluju i učestvuju na tenderima po tržišnim uslovima i plaćaju sve namete kao i ostala preduzeća;
- Postoji mogućnost udruživanja socijalnih preduzeća, odnosno preduzeća koja zapošljavaju OSI;
- Treba stvoriti održiv sistem za funkcionisanje principa socijalnog preduzetništva.

U diskusiji je zaključeno sljedeće:

- Zagovarati implementaciju preporuka u pravcu donošenja Platforme socijalnog preduzetništva u RS (kako je planirano Akcionim planom zapošljavanja za 2017.);
- Zagovarati pripremu Strategije razvoja socijalnog preduzetništva za lica s invaliditetom u RS;
- Raditi na izradi Zakona o socijalnom preduzetništvu u RS;
- Uspostaviti klastere kao jednu od mogućnosti socijalnog preduzetništva.

Medijska popraćenost:

Na javnoj debati su bila prisutna 3 predstavnika/ce (2 M/1 Ž) medija: Radio Otvorena mreža, Alternativna TV, jedan slobodni novinar.

Televizije:

- ATV: <https://www.youtube.com/watch?v=NpHYHxpyxJ4>

Radio stanica:

- Radio Otvorena mreža: <https://www.youtube.com/watch?v=P4wbPnOuZB4> (prilog od 48:22 do 54:58)

Web portali:

- Udas.rs: <http://udas.rs.ba/latin/blog/javna-debata-unapredenje-procesa-razvoja-socijalnog-preduzetnistva>
- Zamisli.ba: <http://zamisli.ba/kompanije-koje-postoje-zbog-posla-umjesto-profita/>